

KULLEĠĠ SAN NIKOLA
EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA
Frar 2013

IS-SITT SENA

Il-Malti: Is-Smigh

Fin: 30 minuta

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA

Merħba!

Matul is-sessjoni tas-smiġħ ser tisma' żewġ siltiet.

Jekk trid, tista' tibda taħdem l-eżerċizzji fl-iskript li għandek quddiemek waqt li qed tisma' l-qari tas-siltiet.

Kull silta, flimkien mal-eżerċizzju, se tingara darbtejn.

Issa nitolbok tiftaħ l-iskript li għandek quddiemek u ssib paġni 2, 3 u 4.

----- Waqfa ta' 10 sekondi -----

Għandek ftit ħin biex tara u taqra Taħriġ A u Taħriġ B tal-ewwel silta.

----- Waqfa ta' 25 sekonda -----

Issa se tingara l-ewwel silta. Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżerċizzji.

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Il-Qari tal-Ewwel Silta:

Il-Bennej Fuq Xogħlu

Il-Ħadd li għadda l-papa' ħadni niltaqa' ma' persuna. Qattajna ġurnata ma' Ġanni l-bennej. Ġanni ilu aktar minn erbgħin sena jaħdem ta' bennej, xogħol vera interessanti. Ġanni qalilna li s-sengħa tal-bini qed tintilef iktar kemm jgħaddu s-snin. Dan minħabba li ħafna mix-xogħol qed isir bil-konkos. Il-kostruzzjoni fil-ġebel bħalma hu xogħol ta' invjar, xogħol ta' tħazziz u kostruzzjoni ta' arkati u turgien tal-ġebel tal-franka, qiegħda iktar ma jmur dejjem tonqos.

Ix-xogħol ta' Ġanni jinvolvi l-użu ta' għodod differenti. B'paċenzja kbira, Ġanni qagħad jurini l-għodod li hu juża fix-xogħol ta' kuljum. Urieni wkoll għodod li ma tantx għadhom jintużaw illum. Xi ftit mill-għodod li rajt kienu l-imterqa, il-mannarett, il-baqqun, iz-zappun, ir-riegla ċomb, il-fies u l-kazzola. Ġanni spjegali

kif qabel jibdew jagħmlu xi biċċa xogħol, iridu jaħsbu sew u jippjanaw kif ser jaħdmu.

Ġanni kien qiegħed jagħmel xi xogħlijiet go dar antika. Kien qiegħed jirrangja saqaf magħmul mix-xorok. Bil-galbu, Ġanni u l-lavrant tiegħu Marju, kienu qed ineħħu ċ-ċangaturi tal-art u t-torba ta' taħthom biex ikunu jistgħu jibdlu x-xorok maqsumin.

Xogħol ta' bennej hu xogħol iebes ħafna. Ġanni qalli li filgħodu jibdew jaħdmu kmieni ħafna biex ma tantx jaqilgħu xemx fuqhom. Għall-ħabta tal-għaxra jieqfu jieħdu kisra ħobż tal-Malti mħawra bil-kappar, żebbuġ u xi ftit tonn taż-żejt. Wara jkomplu jaħdmu u jieqfu wara nofsinhar. Meta tinzerta ġurnata xita, jidhlu jagħmlu xogħlijiet fuq ġewwa.

Fil-ftit ħin li qattajt miegħu, stajt ninnota kemm Ġanni hu dedikat u jħobb dak li jagħmel. Indunajt kemm dawn il-bennejja huma nies ta' saħħa kbira li jbatu ħafna biex jagħmlu x-xogħol tagħhom ta' kuljum. Forsi vera ħafna min-nies jarawhom raffi u ta' ftit skola imma trid tqatta' ftit ħin magħhom biex tintebaħ kemm dawn in-nies huma intelligenti u lesti jagħtuk qalbhom.

(kitba ta' Janice Borg)

Tmiem l-ewwel silta

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa se naqralek Taħriġ A.

Agħmel sinjal (✓) ħdejn it-twegiba t-tajba.

(5 marki)

Numru wieħed:

Ma' min mar jiltaqa' l-awtur?

a.	bennej	
b.	skultur	
ċ.	mastrudaxxa	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tnejn:

Skont Ġanni l-bennej, maż-żmien din is-sengħa qed

a.	tizdied.	
b.	tibqa' l-istess.	
ċ.	tonqos.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tlieta:

Ġanni kien qed jagħmel xi xogħlijiet go

a.	villa.	
b.	razzett.	
ċ.	dar antika.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru erbgħa:

Meta tkun ġurnata bix-xita

a.	jaħdmu ġewwa.	
b.	jmorru d-dar.	
ċ.	jistennewha tieqaf.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru ħamsa:

Ġanni hu bniedem

a.	supperv.	
b.	twil.	
ċ.	qalbu tajba.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa li qrajtlek Taħriġ A, nistgħu ngħaddu għal Taħriġ B.

Taħriġ B.

Immarka dawn li ġejjin jekk humiex VERU, FALZ jew MA SSEMMIETX

(5 marki)

	VERU	FALZ	MA SSEMMIETX
1. L-awtur iltqa' ma' Ġanni l-Ħadd. (3 sekondi)			
2. Fix-xogħol ta' Ġanni ma jintużawx għodda. (3 sekondi)			
3. Marju kien jgħin lil Ġanni. (3 sekondi)			
4. Dan ix-xogħol ma fihx tbatija. (3 sekondi)			
5. Ġanni kien liebes it-terħa u l-qorq. (3 sekondi)			

----- Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb -----

Se terġa' tisma' s-silta u t-taħriġ għat-tieni u l-aħħar darba. Waqt li qed tisma' tista' tkompli taħdem u tispicča l-eżerċizzji.

Il-Qari tal-Ewwel Silta (għat-tieni darba):

Il-Bennej Fuq Xogħlu

Il-Ħadd li għadda l-papa' ħadni niltaqa' ma' persuna. Qattajna ġurnata ma' Ġanni l-bennej. Ġanni ilu aktar minn erbgħin sena jaħdem ta' bennej, xogħol vera interessanti. Ġanni qalilna li s-sengħa tal-bini qed tintilef iktar kemm jgħaddu s-snin. Dan minħabba li ħafna mix-xogħol qed isir bil-konkos. Il-kostruzzjoni fil-ġebel bħalma hu xogħol ta' invjar, xogħol ta' tħażżiż u kostruzzjoni ta' arkati u turgien tal-ġebel tal-franka, qiegħda iktar ma jmur dejjem tonqos.

Ix-xogħol ta' Ġanni jinvolti l-użu ta' għodod differenti. B'paċenzja kbira, Ġanni qagħad jurini l-għodod li hu juża fix-xogħol ta' kuljum. Urieni wkoll għodod li ma tantx għadhom jintużaw illum. Xi ftit mill-għodod li rajt kienu l-imterqa, il-mannarett, il-baqqun, iz-zappun, ir-riegla ċomb, il-fies u l-kazzola. Ġanni spjegali kif qabel jibdew jagħmlu xi biċċa xogħol, iridu jaħsbu sew u jippjanaw kif ser jaħdmu.

Ġanni kien qiegħed jagħmel xi xogħlijiet ġo dar antika. Kien qiegħed jirrangja saqaf magħmul mix-xorok. Bil-galbu, Ġanni u l-lavrant tiegħu Marju, kienu qed ineħħu ċ-ċangaturi tal-art u t-torba ta' taħthom biex ikunu jistgħu jibdlu x-xorok maqsumin.

Xogħol ta' bennej hu xogħol iebes ħafna. Ġanni qalli li filgħodu jibdew jaħdmu kmieni ħafna biex ma tantx jaqilgħu xemx fuqhom. Għall-ħabta tal-għaxra jieqfu jieħdu kisra ħobż tal-Malti mħawra bil-kappar, żebbuġ u xi ftit tonn taż-żejt. Wara jkomplu jaħdmu u jieqfu wara nofsinhar. Meta tinzerta ġurnata xita, jidhlu jagħmlu xogħlijiet fuq ġewwa.

Fil-ftit ħin li qattajt miegħu, stajt ninnota kemm Ġanni hu dedikat u jħobb dak li jagħmel. Indunajt kemm dawn il-bennejja huma nies ta' saħħa kbira li jbatu ħafna biex jagħmlu x-xogħol tagħhom ta' kuljum. Forsi vera ħafna min-nies jarawhom raffi u ta' ftit skola imma trid tqatta' ftit ħin magħhom biex tintebaħ kemm dawn in-nies huma intelligenti u lesti jagħtuk qalbhom.

(kitba' ta' Janice Borg)

Tmiem l-ewwel silta

----- **Waqfa ta' 3 sekondi** -----

Issa se naqralek Taħriġ A.

Agħmel sinjal (✓) fidejn it-twegiba t-tajba.

(5 marki)

Numru wieħed:

Ma' min mar jiltaqa' l-awtur?

a.	bennej	
b.	skultur	
ċ.	mastrudaxxa	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tnejn:

Skont Ġanni l-bennej, maż-żmien din is-sengħa qed

a.	tizdied.	
b.	tibqa' l-istess.	
ċ.	tonqos.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru tlieta:

Ġanni kien qed jagħmel xi xogħlijiet go

a.	villa.	
b.	razzett.	
ċ.	dar antika.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru erbgħa:

Meta tkun ġurnata bix-xita

a.	jaħdmu ġewwa.	
b.	jmorru d-dar.	
ċ.	jistennewha tieqaf.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Numru ħamsa:

Ġanni hu bniedem

a.	supperv.	
b.	twil.	
ċ.	qalbu tajba.	

----- Waqfa ta' 3 sekondi -----

Issa li qrajtlek Taħriġ A, nistgħu ngħaddu għal Taħriġ B.

Taħriġ B.

Immarka dawn li ġejjin jekk humiex VERU, FALZ jew MA SSEMMIETX

(5 marki)

	VERU	FALZ	MA SSEMMIETX
1. L-awtur iltqa' ma' Ġanni l-Ħadd. (3 sekondi)			
2. Fix-xogħol ta' Ġanni ma jintużawx għodda. (3 sekondi)			
3. Marju kien jgħin lil Ġanni. (3 sekondi)			
4. Dan ix-xogħol ma fihx tbatija. (3 sekondi)			
5. Ġanni kien liebes it-terħa u l-qorq. (3 sekondi)			

----- Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb -----

Issa ngħaddu għat-tieni silta.

Nitolbok issib paġna 4.

----- **Waqfa ta' 5 sekondi** -----

Għandek ftit ħin biex tara u taqra taħriġ A u taħriġ B tat-tieni silta.

----- **Waqfa ta' 45 sekonda** -----

Issa se tingara t-tieni silta. Waqt il-qari tista' tibda taħdem l-eżerċizzji.

----- **Waqfa ta' 3 sekondi** -----

Il-Qari tat-Tieni Silta: Il-Mediċini

Il-mediċini huma bżonnjużi għal min ikun ma jiflaħx. L-aktar mediċini komuni li nieħdu aħna t-tfal huma pilloli jew kapsoli, mistura, qtar bħal tal-għajnejn jew tal-widnejn, suppożitorji u anke xi krema għal fuq il-gilda. Meta noħduhom kif suppost u meta jgħidilna t-tabib, dawn ifejquna u jgħinuna nħossuna aħjar. Il-mediċini mhumiex ogġetti tal-logħob jew li niċċajjaw bihom. Għalhekk qatt m'għandna nieħdu medicina għalxejn jekk ma jkunx qalilna t-tabib.

Ftakar biex dejjem tiegħu l-mediċini li jgħidlek it-tabib kif ikunu miktubin. Dejjem huđuhom fil-ħin li suppost. Meta medicina teħodha qabel il-ħin tagħha, taf tagħmel xi ħsara lill-gisem u jekk teħodha wara l-ħin li suppost tista' ma tkunx effettiva u jdum aktar biex jgħaddilek. Żomm rutina li tiegħu l-medicina fil-ħin anke jekk pereżempju jkun hemm bżonn tieqaf minn xi logħob. Dejjem hu l-medicina ma' xi ħadd adult biex jiggwidak tajjeb int u toħodha.

Imma l-mediċini mhux dejjem ikollhom togħma tajba. Jekk il-mediċina jkollha togħma qawwija u ma tantx tieħu gost biha, ħu xi ħaġa friska qabel ma toħodha biex ittaffi t-togħma. Wara li toħodha tista' tieħu xi ħaġa tal-ħelu, frotta jew għasel biex tbiddel it-togħma. Tista' pereżempju tistaqsi lit-tabib jew spiżjar biex tara jekk il- mistura li għandek bżonn tkunx teżisti f'xi togħma partikolari li tħobb.

(meħuda minn Tagħna t-Tfal Ottubru 2009 - Stephen Ebejer)

Tmiem it-Tieni Silta

Issa se naqrlek Taħriġ A.

Qabbel Kolonna A ma' Kolonna B billi ssib it-twegiba t-tajba u tikteb in-numru fil-kaxxa. (5 marki)

Issa se naqrlek kolonna A u wara kolonna B. Waqt li qed naqra tista' tibda tqabbel iż-żewġ partijiet tas-sentenzi.

Kolonna A: (l-għalliem jaqra kolonna A)

Issa se naqrlek kolonna B.

Kolonna B: (l-għalliem jaqra kolonna B)

	Kolonna A		Kolonna B
1.	L-aktar mediċini komuni huma (3 sekondi)		xħin nieħdu l-mediċina.
2.	Il-mediċina jordnahlina (3 sekondi)		ma jkollhiex togħma tajba.
3.	L-ideal hu li nżommu rutina (3 sekondi)		pilloli, mistura jew qtar.
4.	Ħafna jsostnu li l-mediċina (3 sekondi)		l-ispizjar.
5.	Il-mediċina nixtruha mingħand (3 sekondi)		t-tabib.

----- Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb -----

Issa se naqrlek Taħriġ B.

Ħalli 5 sekondi bejn kull frażi.

Imla l-vojt b'kelma jew bi frażi.

(5 marki)

1. Il-mediċini huma bżonnjużi għal min ikun _____.
2. Qatt m'għandna nieħdu mediċina _____.
3. Meta mediċina toħodha qabel il-ħin tagħha x'aktarx tagħmillek
_____.
4. Il-mediċina għandha tittieħed fil-preżenza ta' xi _____.
5. Wara li tieħu l-mediċina, tista' tieħu xi ħaġa tal-ħelu biex tbiddel
_____.

----- **Waqfa ta' 10 sekondi għal min ikun għadu jikteb** -----

Se terġa' tisma' s-silta u t-taħriġ għat-tieni u l-aħħar darba. Waqt li qed tisma' tista' tkompli taħdem u tispicċa l-eżercizzji.

Il-Qari tat-Tieni Silta (għat-tieni darba): Il-Mediċini

Il-mediċini huma bżonnjużi għal min ikun ma jiflaħx. L-aktar mediċini komuni li nieħdu aħna t-tfal huma pilloli jew kapsoli, mistura, qtar bħal tal-għajnejn jew tal-widnejn, suppożitorji u anke xi krema għal fuq il-ġilda. Meta noħduhom kif suppost u meta jgħidilna t-tabib, dawn ifejguna u jgħinuna nħossuna aħjar. Il-mediċini mhumiex oġġetti tal-logħob jew li niċċajjaw bihom. Għalhekk qatt m'għandna nieħdu mediċina għalxejn jekk ma jkunx qalilna t-tabib.

Ftakar biex dejjem tiegħu l-mediċini li jgħidlek it-tabib kif ikunu miktubin. Dejjem huđuhom fil-ħin li suppost. Meta mediċina teħodha qabel il-ħin tagħha, taf tagħmel

xi ħsara lill-ġisem u jekk teħodha wara l-ħin li suppost tista' ma tkunx effettiva u jdum aktar biex jgħaddilek. Żomm rutina li tiegħu l-mediċina fil-ħin anke jekk pereżempju jkun hemm bżonn tieqaf minn xi logħob. Dejjem hu l-mediċina ma' xi ħadd adult biex jiggwidak tajjeb int u toħodha.

Imma l-mediċini mhux dejjem ikollhom togħma tajba. Jekk il-mediċina jkollha togħma qawwija u ma tantx tiegħu gost biha, hu xi ħaġa friska qabel ma toħodha biex ittaffi t-togħma. Wara li toħodha tista' tiegħu xi ħaġa tal-ħelu, frotta jew għasel biex tbiddel it-togħma. Tista' pereżempju tistaqsi lit-tabib jew spizjar biex tara jekk il-mistura li għandek bżonn tkunx teżisti f'xi togħma partikolari li tħobb.

(meħuda minn Tagħna t-Tfal Ottubru 2009 - Stephen Ebejer)

Tmiem it-Tieni Silta

Issa se naqrlek Taħriġ A.

Qabbel Kolonna A ma' Kolonna B billi ssib it-twegiba t-tajba u tikteb in-numru fil-kaxxa. (5 marki)

Issa se naqrlek kolonna A u wara kolonna B. Waqt li qed naqra tista' tibda tqabbel iż-żewġ partijiet tas-sentenzi.

Kolonna A: (l-għalliem jaqra kolonna A)

Issa se naqrlek kolonna B.

Kolonna B: (l-għalliem jaqra kolonna B)

	Kolonna A		Kolonna B
1.	L-aktar mediċini komuni huma (3 sekondi)		xħin nieħdu l-mediċina.
2.	Il-mediċina jordnahlina (3 sekondi)		ma jkollhiex togħma tajba.
3.	L-ideal hu li nżommu rutina (3 sekondi)		pilloli, mistura jew qtar.
4.	Ħafna jsostnu li l-mediċina (3 sekondi)		l-ispizjar.
5.	Il-mediċina nixtruha mingħand (3 sekondi)		t-tabib.

Issa se naqrlek Taħriġ B.

Imla l-vojt b'kelma jew bi frażi. (5 marki)

1. Il-mediċini huma bżonnjużi għal min ikun _____.
2. Qatt m'għandna nieħdu mediċina _____.
3. Meta mediċina toħodha qabel il-ħin tagħha x'aktarx tagħmillek
_____.

4. Il-medicina għandha tittieħed fil-preżenza ta' xi _____.

5. Wara li tieħu l-medicina, tista' tieħu xi ħaġa tal-ħelu biex tbiddel

_____.

----- **Waqfa ta' 30 sekonda għal min ikun għadu jikteb** -----

Issa għandek żewġ minuti biex tiċċekkja l-eżercizzji kollha.

----- **Waqfa ta' 2 minuti** -----

Grazzi. L-eżami tas-smiġħ spicċa. Saħħa!